Hälso- och sjukvårdsnämnden

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-12-14

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Ärende 7
HSN 2021-2605

Höjd ersättning samt inriktning för revidering av vårdval förlossning

Förlossningsvården i Region Stockholm genomgår en allvarlig kris. Vården har länge saknat marginaler och varit underfinansierad genom vårdval förlossning och generella nedskärningar på sjukhusen. Dessutom drabbades specifikt kvinnosjukvården på Södersjukhuset hårt av stora besparingskrav i våras. Efter sommaren har läget blivit allt allvarligare inom förlossningsvården. Hittills i år har över 900 kvinnor fått föda på en överfull mottagning. Väntrum görs om till undersökningsrum och vaginala undersökningar görs i fåtöljer. Förlossningar sker på löpande band. Födande kvinnor lämnas ensamma och patientsäkerheten hotas. Detta drabbar nyblivna föräldrar och deras bebisar. Personalen sliter ut sig och gradvis har allt fler barnmorskor lämnat förlossningsvården. Detta har pågått under flera år. Under hösten har krisen eskalerat och över 150 barnmorskor sagt upp sig på förlossningsmottagningarna i regionen. Därtill är över 70 BM-tjänster obemannade – trots att det utbildas fler barnmorskor tack vare den statliga satsningen på specialistutbildning för sjuksköterskor. Flera chefer har under hösten lämnat sina uppdrag i protest eftersom de inte kan stå för den patientosäkra vård som bedrivs eller den orimliga arbetsmiljö som personalen har.

Den politiska ledningen i Region Stockholm har låtit situationen inom förlossningsvården gå för långt. År ut och år in har åtgärder uteblivit och nu har vården hamnat i en fullständig kris. I den moderatledda koalitionens budgetförslag inför år 2022 som presenterades i oktober fanns inga egna satsningar på förlossningsvården. Den politiska ledningen har helt saknat insikt om hur verkligheten ser ut inom förlossningsvården. Att det har behövt gå såhär långt är beviset på ett bristande ledarskap och en oförmåga att säkerställa vård efter behov.

Ersättning till vårdvalsområdet förlossning är inte indexuppräknat. Det är därför kraftigt underfinansierat både jämfört med hälso- och

sjukvårdsnämndens kostnadsutveckling och kostnadsutveckling inom specialistvårdvalen i öppenvården fram till 2020. Om vårdvalsområdet förlossning fått samma uppräkning som den övriga vården (HSN) hade 290 mkr mer gått till förlossningsvården. Dessutom är ersättningen inom vårdvalet felkonstruerad och styr mot en medikaliserad vård genom att ersätta *antalet* förlossningar, inte vårdtid, och interventioner i syfte att snabba på förlossningsförloppet. Detta en starkt bidragande orsak till en förlossningsvård enligt löpande-band-principen istället för en vård som gynnar det friska födande enligt den evidens som finns på området och som barnmorskor efterfrågar. Så här beskriver Tove Broheden och Hannah Dahlbäck, barnmorskor på Södersjukhuset respektive Danderyds sjukhus:

”Man tar heller inte hänsyn till det komplicerade förlossningsförloppet eller hur lång tid en förlossning kan ta. En igångsättning av en förlossning kan kräva att en kvinna upptar ett förlossningsrum över flera dygn. En komplicerad förlossning kräver närvaro av två barnmorskor vid en födsel. Därtill kommer det stora antalet polikliniska besök som belastar förlossningssjukvården varje dygn. Situationer som kräver omhändertagande akut kan handla om minskade fosterrörelser, blödningar, prematura sammandragningar eller högt blodtryck.” (Dagens Nyheter 21-10-28)

Vi socialdemokrater föreslår i vårt budgetförslag för år 2022 ökade resurser till förlossningsvården med 210 miljoner kronor. Vi menar att det är en realistisk ökning för att kunna finansiera en barnmorska per födande. Förutom behovet av att kunna nyanställa ett stort antal barnmorskor behövs även finansieringen av fler undersköterskor som om arbetssättet med parvård ska kunna garanteras inom förlossningsvården. Dessutom behövs finansiering av de övriga åtgärder för förbättrad arbetsmiljö som föreslagits av förlossningssamordnaren. Därför är det aktuella förslaget om knappt 150 miljoner till förlossningsvården inte tillräckligt.

Vi socialdemokrater har under många år bedrivit en politik för en barnmorska per födande, utökad förlossningskapacitet, bättre arbetsvillkor för personaler och en sammanhållen vårdkedja för förlossningsvården. Vi menar ett en sådan vård inte kan organiseras inom vårdvalsavtal utan att vårdval förlossning måste avvecklas. Vi är helt emot att akutsjukvård bedrivas enligt marknadsprinciper. Dessutom vill vi att vården utvecklas genom fler moderna arbetssätt som allt mer efterfrågas av både personal och

blivande föräldrar. Det moderatledda regionstyret har inte lyssnat på våra krav. Det är huvudorsaken till att krisen inom förlossningsvården i Region Stockholm är så allvarlig som den är nu.

Med anledning av detta föreslår vi Socialdemokraterna hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att höja ersättningen till förlossningsvården i enlighet med socialdemokraternas budgetförslag.

att hälso- och sjukvårdsnämnden tar fram en plan för införandet av en barnmorska per födande i aktiv fas i förlossningsvården och två familjer per barnmorska inom eftervården innan årsskiftet 2021/22 samt planerar för införande under våren 2022.

att hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att påbörja en avveckling av vårdval förlossning i syfte att säkerställa en långsiktigt hållbar finansiering av förlossningsvården där vårdbehov går före lönsamhet.

att hälso- och sjukvårdsnämnden bjuder in personalrepresentanter från respektive förlossningsmottagning i regionen för att de ska få ge sin bild av vad som behöver göras för att lösa krisen inom förlossningsvården.